

BXLimit

BRUXELLESIMI
KALAALLIT NUNAATA SINNIISOQARFIA

Bruxellesimi suleqatigiit nutaat

EU-mi pissutsit killiffiat pillugit oqalugiaat 2016 qupp. 4
Issittumi umiartorneq pillugu oqaloqatigiinneq qupp. 5
EU-Polarnet silap pissusia pillugu ataatsimiinneq qupp. 7
Brexitip killiffia qupp. 9

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Tikilluarit!

Bruxellesimi suleqatigiit nutaat

BXLimit saqqummiussamut nutaamut siullermut tikilluarit, matumuunalu nutaarsiassanik allagaq NAPNYT taarserpaa. BXLimit tassaavoq siusinnerusukkut nutaarsiassamit nutaamik ineriartortitsineq, aamma kalaallisut "Bruxellesimit" naalisaaneruvoq.

Eqqarsaataavoq, BXLimit NAPNYT-itoqqamit malunnartumik naannerussasoq, taamaalilluni akulikinnerusumik saqqummersinneqarsinnaassaaq. Peqatigitillugu nutaarsiassat naannerummata kalaallisut qallunaatullu ataatsikkut saqqummersinnaalissapput, siusinnerusutut pissanngilaq, tassani sapaatit akunnerisa kingorna kalaallisuunngortinnera malinnaatillugu nassiunneqartarpoq. Manna BXLimit saqqummiussa siusinnerusukkut NAPNYT-ip affaa missiliorlugu takissuseqarpoq, nutaarsiassanillu allagaq suli naannerusinnaavoq, taamaalillunilu aamma imarisamigut maannakkut pisunut tunngatillugu soqutiginarnerulissalluni. BXLimit ullormi ulapaarluni suliffiusumi sukkasuumik atuagassatut naleqqunnerussaaq.

BXLimit suli maani Bruxellesimi ataatsimiinnernit pisunillu tusagassiinerit naatsut allaaserisassavagut, kisiannili maani Bruxellesimi EU-mi sulinermut pissutsit attuumassuteqartut pillugit piviusut annertunerusumik ilannguttalerniarsarissavagut.

Allannguut qulaaniittoq tunngaviusumik ersiutaavoq suleqatigiit nutaat Bruxellesimut aamma pisimanerannik. Septembarip aallartinnerani Uiloq Mulvad Jessen uagutsinnut pivoq, Nunanut Allanut Pisortaqaarfimmi atorfeqarsimasoq.

Maani Mira Kleistip atorfigisimasaa Uilup atorfigilerpaa, Miralu Nunanut Allanut Pisortaqaarfimmut maanna uterpoq. Uiloq Issittumi Siunnersuisoqatigiinnut sulianik attuumassuteqartunik immikkut suliaqarsimavoq, oqaatigisariaqarpoq misilittagaqarluarneq uagut maani suliniarnitsinni iluaqutigisinnaassagipput, Issittoq Bruxellesimi maanna oqaluuserineqarluarmat. Aamma Nuummiit suliassanik Issittumut attuumassuteqartunik Mira suliaqarluni aallartippoq. Uiloq maani aallartillu artorujussuavoq naalagaaffiit akornanni misilittagaqarnera ukiunut tulliuuttunut suleqatigiinnissamut annertuumik neriunaateqarpoq. Aamma nutaamik sungiusaatigalugu sulisoq, Natuk Rosing Fleischer, ilagilersimavarput, Nuummeersuavoq, kisianni Københavnimi ilinniarnermiit takkuteqqammerpoq. Natuup Elsennguaq Uiloq Silassen taarserpaa, taanna Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani ilinniakkamik ingerlataqartut atorfinitsinneqarpoq. Natuk sinniisoqarfimmit pitsaasumik suliamik naammassisaqareerpoq, maani inneralu nuannarutigaarput.

Tamatuma saniatigut, uanga atorfinni nutaajungaatsiarpunga taamaalillunilu kalaallit Bruxellesimi kalaallit suleqatigiit nutaarluinnangajaapput, qujanartumilli maani najugalik sulisorput allatsi Anne-Marie Andersen suli ilagaarput! Maani Bruxellesimi allaffimmiinnera pitsaalluinnarpoq.

Anne-Marie pingaartunik ilisimasaqarpoq Belgienimilu ukiorpassuit najugaqareernermigut maani Bruxellesimi pissutsinut tunngasunik pitsaasunik siunnersuuteqartarluni. Anne-Marie tamatsinnut suleqatitsialaavoq.

Ataatsimut isigalugu suleqatigiilluartut!

Oqaatigineqartuttut Issittoq EU-p ullormut oqaluuserisassaani pingaarnersimavoq. Piffissami matumani EU-mi Ataatsimoorussamik Nunanut allanut Kiffartuussiviup Europa-Kommissionillu Issittumut politikkip Europa-Inatsisartuinut ilanngutsinneqarnissaa pillugu ataatsimoorullugu nalunaarutissaat suliarineqarpoq. Soorunami sinniisoqarfiup tamanna malinnaaffigaa. Tamatuma saniatigut aamma ilaatigut CETA (EU-p Canadallu akornanni killilersugaanngitsumik niueqatigiinnissamik isumaqatigiissut) malunnaateqarsimavoq, isumaqatigiissut

maannakkut Europap-Inatsisartui suliaanut akuersissutinik ingerlatsisarneranut ilannguttoq. Tamatuma kingorna isumaqatigiissut tamakkiisumik atuutilernissaa sioqqullugu EU-mi nunanut ilaasortanut akuerisassanngortinniarlugu CETA nassiunneqassaaq. Piffissami matumani taasisitsinerit qanoq ingerlasarnerat eqqarsaatigissagaanni qularnaarlugu oqaatigineqarsinnaanngilaq, akuerisassanngortitsiniarluni suliamik ingerlatsineq piumasarineqartoq naammassiinnarneqarsinnaasoq, kisiannili tupaallaatigineqartariaqanngilaq, ingerlanermini ilaanni aporfissaqassagaluarpat. Trumpip qinersinermi ajugaanerata kingorna, TTIP-mut isumaqatigiissummut (EU-p USA-llu killilersugaanngitsumik niueqatigiinnissamut isumaqatigiissutissaat) tunngatillugu nalornineq tassani minnerulinngilaq.

Atuarluarina!

Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiani allatsi nutaaq - Uiloq Mulvad Jessen

Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfimmi allatsit 1. septembarimi 2016-imi Mira Kleist taarserpara. 33-inik ukioqarpunga, Nuummeersullunga, aamma Roskilde Universitetianit Cand.Tech.Soc-iullunga.

Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiani allatsit ilaatigut OLT-imut ilaasortaaneq tassunga ilaalluni Avatangiisit Silallu pissusaata allanngoriartornera pillugu suleqatigiissitami siulittaasoqarfik isumagisaraakka. Tamatuma saniatigut suleqatigiinnissamik isumaqatigissummi kiisalu EU-mi Issittoq pillugu suliaasnik sullissisuuvinga. Aammattaaq sinniisoqarfimmi ilinniarnerninut atatillugu suliffimmiittumut ilitsersuisuuvinga.

Assi: Uiloq Mulvad Jessen

Sinniisoqarfimmi aallartinnissara sioqqullugu Nunanut Allanut Pisortaqarfimmit sulivunga ilaatigut issittumi suleqatiginneq nunallu inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit suliassanik sullissisuullunga. Assersuutigalugu Issittumi Siunnersuisoqatigiiffiup Senior Arctic Officialsip ataatsimiinnerini peqataasarsimavunga aamma Nunap Inoqqaavi pillugit Nunarsuarmioqatigiit ataatsimeersuarnerannut inaarutaasumik allakkiaq pillugu isumaqatigiinniarnernut peqataanikuullunga. Siusinnersukkut 2010-miit 2013-mut Nunamut Namminermt, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiusimasumi sulinikuuvunga. Assut tulluusimaarutigaa Kalaallit Nunaata Bruxellesimi sinniisuuffiginissaanut periarfissaq asseqanngitsoq pisinnaagakku.

EU-mi maannamut pissutsit killiffiat pillugit oqalugiaat 2016

”Ukiup ataatsip siorna maani nikorfavunga oqaluttuullusilu, EU-mi maannamut pissutsit pitsaasuunngitsut. Oqaluttuuppassi Europap Peqatigiiffiani Europa naammanngitsoq . Aamma Peqatigiiffimmi tassani Peqatigiinneq naammanngitsoq”.

Taamatut aallarniivoq Europa-Kommissionimut Siulittaasoq Jean-Claude Juncker ulloq 14. septembari 2016-imi ukiumoortumik Peqatigiiffimmi Naalagaaffinnut oqalugiarnerni.

Jean-Claude Junckerip tassunga ilannguppa nammineq oqaatigissaguniuk ullumikkut Peqatigiiffimmi pissutsit pitsaanerujussuunngitsut. EU-p suliffeqarfii, taakkua akornanniilluni Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia toqqaannartumik aallakaatitsinnikkut siulittaasup Peqatigiiffiup qanoq issusia oqaatiginiarneraa aamma siunissamut suut pilersaarutaanersut tusarniarlugit pissangallutik malinnaapput.

*Siulittaasoq Jean-Claude Junckeri Europa-Parlamentimi oqalugiartoq.
Assi: ec.europa.eu*

Ukioq EU-mut pisimasoqarfioqaaq, programmimi Brexiti initusimaqimmat. Taamaakkaluartoq tamanna oqalugiaammi initunngilaq. Jean-Claude Junckerip naatsumik oqaatigaa ilaasortaasup EU qimammagu, EU pissutsinik nuannerpallaanngitsunik atugaqartoq. Ajuusaarutigaa, nunat ilaasortaasut amerlasuut piffissami suleqatigiinnissamut pingaaruteqartumi ataatsimoorlutik tunngavigisassamik isumaqatigiissinnaanngimmata. Kisianni peqatigitillugu Juncker isumaqarpoq, EU-mi pissutsit pillugit

unneqqarinnikkut pitsaasumik suliniarnermut tunngasut tapersertariaqartut.

Akileraarutitut akiliinngitsoornerit inuusuttullu suliffissaaleqinerata akiorniarneqarnerata ukkanneqarnerunissaat Junckerip kissaatigai.

Qimaasunut tunngatillugu nunat akisussaaffiup ilaanik pisussaaffimminnik tiguisimangitsut Junckerip isornartorsiorpai erseqqissaatigalugulu, qimaasunik ajornartorsiu tip iluarsissuteqarfiginissaa Europamiut ataatsimoorussineratigut kisimi pisinnaasoq. Tassunga paasissutissiissutigaa European Solidarity Corpsi pilersinneqarsimasooq, pissutsini ajornartorsiorfiusuni nammineq kajumissutsimik suleqatigiiffiususaaq. Peqatigitillugu EU nakuusernikkut ajortumeerianut illersorneqassaaq, Jean-Claude Junckerip European Border and Coast Guard nutaaq pillugu paasissutissiivoq, taamaalilluni ataqatigiissumik aaqqissuussineq suliariniarneqarpoq, Europap killeqarfiini isertoqaraangat anisoqaraangalluunniit – qaqugukkut, sumi soorlu taamaaliornerisut paasissutissanik – nalunaarsuisussamik.

Junckerip Europa inuiaqatigiinnikkut ataatsimoorfiunerusoq sulissutiginiarpaa, siunnersuutigaaalu Europami illoqarfiit illoqarfeeqqallu, illoqarfiit/illoqarfeeqqat qeqqini Wifimik akeqanngitsumik atortulersorneqassasut. Naggasiilluni oqaatigaa, Europa meeqqat isumannaatsumi ineriartornissartik pisassarisarigaat, Europa ataasiusooq nukittorsaasooq taakkuninngalu illersuisooq.

Issittumi Umiartorneq pillugu Paasiniaaqatigiilluni Oqaloqatigiinneq

Naalakkersuinikkut ilisimatuussutsikkullu Paasiniaaqatigiilluni Oqaloqatigiinnermut: "Issittumi Umiartornermut oqimaaqatigiissumik isiginninneq" ulloq 15. septembari 2016 Kalaallit Nunaat peqataavoq, peqataasoralugit Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiani pisortaq, allatsi taavalu sungiusaatigalugu sulisoq.

Oqallissaarutit assigiinngitsut ingerlanneqarput aamma umiartornermi suliffissuaqarnikkut Black Carbonimik (paaq) aniatitsinerup kiisalu atortussiassat silaannarmik mingutsitsisut allat ilaatigut ozonimik, kuldioxidimik, metanimik aamma sulfatimik aniatitsissut kinguneri pillugit filmeeraq takutinneqarpoq.

Saqqummiussinermi pingaarnertut ukkanneqarput, Issittumi annerusumik akornusiineq mingutsitsinerlu pitsaaliorniarlugit qanoq iliortoqarsinnaava, ajornartorsiu ersarinnerulersinniarlugu piaartumik iliuuseqarnissaq siunertaralugu qanoq iliortoqarsinnaava.

Assi: Katrine Kærsgaard aamma Uiloq Mulvad Jessen

Ataatsimiinnermi oqaaluuserineqarpoq Issittumi kissassuseq qanoq millisinnerqarsinnaanersoq atortussiat aalajangersimasut sivikitsumik piusartut silaannarmut mingutsitsisut anianerisa millisinneratigut kiisalu aningaasaqarnermut isiginnilluni avannaani umiarsuit aqquataasa ammarnerisigut. Tassunga oqaatigineqarpoq, avannaani umiarsuit aqquataat ilimanaateqartut ammarnerisigut niuernerpalaartumik umiarsuarnik angallannerup piffissaq angalaffiusup 40 procentia sipaarutigissagaa, kisianni aqqu siullermik umiarsuarnut containerinik angallassisuunngitsunut 2030-imi 2040-imilu containerinut angallassisunut ammarneqarsinnaavoq. Taamaattorli aqqu tit tamakkiisumik sunniuteqarlutik atorneqarsinnaalernerat sioqqullugu ukiut qulikkaar ingerlassapput.

Tulliullugu oqallinnermi saqqummiunneqarpoq, piffimmi umiarsuartigut angalaffiusumut aamma kingunerisassanut tassaniittunut uppernarsaatit ersarinnerusut atorfissaqartinneqartut. Tassunga soqutiginninneruneg aamma ilisimatuutut misissuinerit inernerinut tatiginninneruneg pilersinniarlugu, piffimmi ilisimatuutut misissuinerit ersarinnerusariaqarput. Suli aamma piffimmi ilisimatuutut misissuineq annertunerusoq piumanegarpoq. Maani sammisat soorlu aningaasaqarneq, inuiaqatigiilerineq naalackersuinerlu ilanngunneqarsinnaapput, ilisimatuutut misissuineq faginut arlalinnut tunnganerulersinniarlugu. Taamaattorli aamma pisariaqarpoq ilisimasap pioreersup politikerinut paasiuminartunngortinnissaa, ajornaatsunngortinnissaa atorneqarsinnaasunngornissaa.

Arlalinnit erseqqissaassutigineqarpoq, umiarsuartigut angallanneq immikkoortuusoq paasiuminaatsoq, amerlasuunillu sakkortuumik soqutigineqarluni. Immikkoortoq qanganisarpaluttuuvoq allannguutinullu sunneruminaatsuulluni, kisianni atugassarititaasut tamanut assigiissasut suliffissuaqarnermi nalinginnaasumik

isumaqatigiissutigineqarpoq. Tassa imaappoq atortussianut immikkut mingutsitsisunut aniatitsinermut inerteqquteqarnermut, mingutsitsineq akiorniarlugu suliniuteqarneq iluatsissappat, inatsisip sukaterneranut tunngatillugu isumaqatigiittoqartariaqarpoq ataatsimoortoqarlunilu. Umiarsuartigut angallannermi immikkoortoq "ikisimasariaqarpoq", allannguutit pissappata aamma pineqartumi ilisimasaat tamarmik pisariaqartinneqarput.

Assi: Uiloq Mulvad Jessen aamma Mininnguaq Kleist Issittumi umiartorneq pillugu saqqummiussinermut tusarnaartut

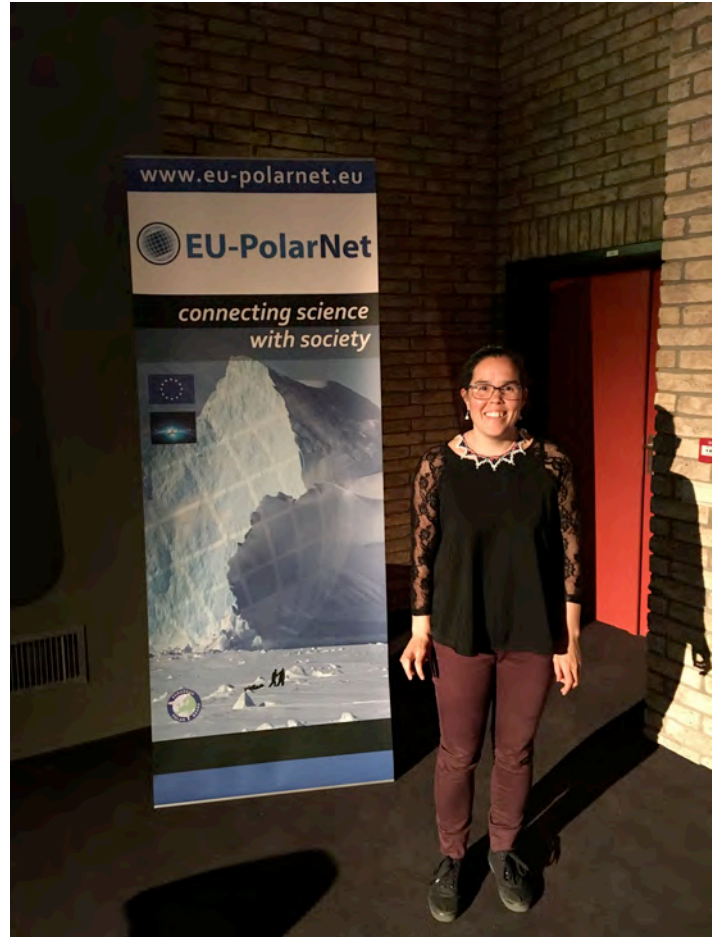

EU-Polarnet Townhall Event

EU-Polarnetip aqqissuussaani "Towards the 1,5° C climate goal. Perspectives from the Polar Regions" taaguuteqartumi marlungorneq ulloq 27. septembari 2016-imi Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfimmi allatsi Uiloq aamma sungiusaatigalugu sulisoq Natuk peqataapput.

Ataatsimeersuarnermi ilaatigut pineqarpoq nunarsuarmioqatigiit Parisimi isumaqatigiissutaat. Aamma siusinnerusukkut suliffissuaqarnermi (1720-1800) kissassusaaniit naleqqiullugu ullumikkut kissassutsip agguaqatigiissillugu 1,5° C-imik annerusumik qaffannissaata unitsinniarnissaa pillugu periarfissat eqqartorneqarput.

Pingaarnertut isigalugu anguniakkap taassuma anguneqarsinnaanera ilisimatuut akornanni qularineqarpoq. Saniatigut ilisimatuutut misissuineq aamma sikuiuitsumut ilisimasassarsiortarneq pillugu EU-mik suleqateqarneq qanoq pitsaanerusinnaanersoq oqallisigineqarpoq. Jannie Staffanson Sami Rådimiit paasisimasalitutt sassartitanut ilaalluni aamma najuuppoq. Sakkortuumik piumasaraa, Issittumi ilisimatuutut misissuinermit nunat inoqqaavi annertunerusumik ilanngunneqartassasut.

Assi: Uiloq EU-Polarnet-eventimi

Piviusunik paasissutissat: Parisimi isumaqatigiissut

- UNFCCC COP21-mut isumaqatigiissut sinniisunit nunanit 195-neersunit isumaqatiginiutigineqarpoq.
- EU aamma nunat ilaasortaasut Parisimi isumaqatigiissutip atortussanngortinneqarnissaanut ataasiakkaarlutik namminneq akisussaasuupput
- Naatsorsuutigineqarsimagaluarpoq isumaqatigiissut 2020-mi atuutilissasoq. Kisianni 4. novembari 2016-imi atuutilereerpoq – naatsorsuutigineqartumit siusinnerujussuarmik, nunarpassuarnit isumaqatigiissutip atortussanngortinneqareernerata kingunerisaanik.

Assi: Tero Vauraste Arctic Shipping-imit, Helsinki-mit saqqummiussisoq

Tamatuma saniatigut erseqqissarneqarpoq, 1,5° C pillugu anguniagaq Issittumi iliuutsinut attuumassuteqanngitsaq, kisianni Issittup avataani aaqqiissuteqartoqartariaqartoq naleqqussaasoqartariaqarlunilu. Thomas Stockerip, IPCC-mut suleqatigiimmi Siulittaasoqataasup naliliinermi nalunaarusiaq, Kalaallit Nunaanni Camp Century eqqaavaa, erseqqissarlugulu Camp Century sikumit nuippat, eqqagassanut tunngatillugu unammilligassarujussuit pilissasut. Oqaluttuaraa, ilisimatuut arlallit isumaqartut, Kalaallit Nunaata allanngorfik (tipping point) Sermersuup aakkiartorneranut tunngatillugu angoreersimagaa. Kalaallit Nunaata Sermersuani allanngorfik qaangerneqarpat nunarsuup sinneranut ilungersunartumik kinguneqassaaq.

Kalaallit Nunaata suliffeqarfinnik nittarsaassinera 2016

Kalaallit suliffeqarfii ulloq 30. septembarimiit 3. oktobari ilanngullugu Ålborgimi, Århusimi, Odensemi Københavnimilu Atorfinnik nittarsaassineq atorfinitsitsiniaanermillu ilinniartunut neqerooruteqarlutik tikilluaqussipput. Suliffeqarfinnik nittarsaassinermi siunertarineqarpoq, Danmarkimi kalaallit ilinniagaqartut Kalaallillu Nunaanni sulisitsisut akornanni atassuteqarnerup pilersinneqarnissaa.

Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfimmi allatsi, Uiloq Mulvad Jessen saqqummersitseqataavoq. Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiaata Namminersorlutik Oqartussaniit Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfik saqqummersitsivimmik avitseqatigaa. Ilinniagaqartut tassani oqaloqatiginninnissamut aamma Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiani ilinniarnerninut atatillugu suliffimmiittungussagaani suut periarfissaanersut pillugit nalinginnaasumik ilisimatinneqarnissamut periarfissaqarput. Piffissani naammassisaqarniarfusuni ukiup affaagajuttuni tamani (semester) Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia ilinniartumut ilinniarnerninut atatillugu suliffimmiinnissamut semesterernissamut periarfissamik ammaassisarpoq. Tamanna nangillugu kalaallit ilinniartut piukkunnassuseqartut amerlanerusut siunissami ilinniarnernut atatillugu suliffimmiittarnissaat anguniagaavoq.

Assi: Uilup Ole Fjorgaard Kjær Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermut, Nukissiuteqarnermullu Naalackersuisoqarfimmeersoq peqatigalugu Danmarkimi suliffissanik saqqummersitsinermit

Assi: Århusimi suliffissanik saqqummersitsineq

Brexit pillugu killiffiusoq

Kunngearfeqatigiit (UK) Europamiut Peqatigiiffiat qimanniarlugu ulloq 23. juuni 2016-imi taasipput, taamanili qanoq pisoqarsimava?

Theresa May Assi: www.thesun.co.uk

Kunngearfeqatigiit erfalasuat. Assi: www.telegraph.co.uk

2017-imi marsip naannginnerani EU-mit anineq pillugu Lissabonimi isumaqatigiilluni aalajangersakkami immikkoortortaq 50 aallartissallugu ministeriunerup Theresa Mayip oktobarip aallartinnerani nalunaarutigaa. Isumaqatigiilluni aalajangersakkami immikkoortortaq 50-ip EU aamma tuluit ukiuni marlunni ileqqusumik isumaqatigiinniarsinnaatippai. Tassa imaappoq Mayip pilersaarutai malillugit ingerlassappat ilimanarpoq UK 2019-ip qeqqani EU-mit anisimassasoq. Taamaattorli maanna nalunaarutigineqarpoq tuluit nunaanni nunap eqqartuussisuuneqarfiata aalajangeraa immikkoortortap 50-ip aallartinnissaa pillugu apeqqummi tuluit Inatsisartuisa ilanngutitinnissaannut tuluit naalakkersuisui pisussaaffeqartut.

Paasissutissiivik:

- Immikkoortortaq 50 Lissabonimi isumaqatigiilluni aalajangersakkami 2009-imi atuutilerpoq tassalu siullermik nunami aallartinneqalerpoq.
- EU qimanniarlugu aalajangersimagaanni uteqqinnissamut periarfissaqanngilaq.
- Kalaallit Nunaata kisiartaalluni europamiut suleqatigiinnerat qimannikuuaa – 1980-kkuni isumaqatigiinniarnert ukiut pingasunik sivisussuseqarput.
- Tuluit Nunaata Kunngearfeqatigiillu (UK) assigiinngissutaat: Tuluit Nunaat Irlandip kangiani qeqertamut attaveqarpoq, nunap immikkoortui nammineersut pingasuupput Tuluit Nunaat, Skotland aamma Wales ilanngullugit. Kunngearfeqatigiit (UK) nunaavoq ataaseq ukuullutik Tuluit Nunaat (Tuluit Nunaat, Skotland, Wales) aamma Irlandip Avannaa. Pisortatigoortumik aqqa tassaavoq "Kunngearfeqatigiit Tuluit Nunaat aamma Irlandip Avannaa".

Suliaq maanna eqqartuussiviit qullersaannut ingerlaqqippoq suliarineqassaarlu 5.- 8.-ip akornini decembari 2016-imi. Suliami May ajorsassappat suliap ingerlanneqarnera sivirusinerusinnaavoq Inatsisartunit EU-mut tapersersuisut periarfissinnaavai UK-p isumaqatigiinniartartoqatigiivnut piginnaatitaanermik immikkut piumasaqarnissamut naggaterpiaanilu kingunerisinnaallugu nunap EU-mit aniniarnera akornuserlugu. Taamaattorli taanna kingulleq ilimanannginneruvoq.

Sunaava "Sakkortuumik" (Hard) aamma "Sakkukitsumik" (Soft) Brexit?

Siunissami EU-p UK-llu akornanni pissutsit qanoq isikkoqarnissaannut periarfissat amerlapput. Periarfissat taakkua immikkoortinneqarsinnaapput imatut "Sakkortuumik" aamma "Sakkukitsumik" Brexit, naatsunnguamillu pingaarnersiorlugillu imatut nassuiarneqassapput.

Pilersaarutip ingerlanissaa

"Sakkortuumik" Brexit UK-p EU-mi niuerfiup iluanut tamakkiisumik isersinnaaneq aamma EU-mi akitsuusiisarnermut suleqatigiiffimmut tamakkiisumik isersinnaaneq taamaatissavai. UK-p nammineq killeqarfinni tamakkiisumik nakkutigilissavai aamma niuernikkut isumaqatigiissutit nutaat inissinnissaat isumaqatiginninniutigineqassapput. Siullermik, ilimanartorujussuuvoq UK-p EU-mi suleqatigisimasaminik niueqateqarnermini Nunarsuaq Tamakkerlugu Niuernermut Kattuffiup (WTO) malittarisassaanut uternissaa.

"Sakkukitsumik" Brexit ingerlanneqassagaluarpat UK-p EU-mut pissutsini atatiinnassavaa aamma aaqqissuussinerit ingerlareersut sapinngisamik qanissallugit. UK-p Europamiut Siunnersuisoqatigiiffiani, Europap-Inatsisartuini inissat aamma Europa-Kommissærertik annaassavaat. Niuerfiup iluanut isersinnaaneq attatiinnassavat, taarsiullugu killilersugaanngitsumik nikerarsinnaaneq atatiinnarlugu. Nioqqutissat kiffartuussinerillu EU-mi nunat sinnerinik niueqateqarneq akitsuuteqanngitsumik tunngaveqartoq nangissaaq aningaasaqarnermullu tunngaveqartumik suliffeqarfiit EU-mi kiffartuussinernik tuniniaanertik attatiinnassavaat. UK tamatuma saniatigut EU-p akitsuusiisarnermut suleqatigiiffianiinnarniarpoq.

Theresa Mayip oktobarimi Konservativit ataatsimeersuarneranni oqalugiarnermi ilaatigut oqaatigaa: "Brexit isumaqarpoq Brexit – tamannalu iluatsitsilluarninngortissavarput", tamanna tassaasinnaavoq, "sakkortuumik" Brexit Mayip malinniaraa taamaalillunilu EU-p niuerfiata iluani kiffaanngissutsit sisamat iluaqutiginnaassanngikkaat.

Piviusunik paasissutissat: EU-mi niuerfiusup iluani kiffaanngissutsit sisamat

1. Nioqqutissat killilersugaanngitsumik nikerarsinnaaneri
2. Aningaasaatit killilersugaanngitsumik nikerarsinnaaneri
3. Inuit killilersugaanngitsumik nikerarsinnaaneri
4. Killeqanngitsumik pilersitsisinnaatitaaneq

CETA aamma TTIP

EU-p Canadallu (CETA) aamma EU-p USA-llu (TTIP) killilersugaanngitsumik niueqatigiinnissamut isumaqatigiissutit kingullikkut sammisatut oqallisaasimaqaat. Akerliuneq misigineqangaatsiarsimavoq, taamaattumik CETA-mik isumaqatigiissut attatiinnarniarlugu akiuttoqartariaqarsimavoq. Ataani assini CETA-mut TTIP-mullu ulloq 20. September Rue de la Loimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiata ungasinngisaani akerliussutimik takutitsineq takuneqarsinnaavoq.

Assit: CETA-mut TTIP-mullu Rue de la Loimi, Bruxelles, akerliussutimik takutitsineq

CETA-mut TTIP-imullu paasissutissat

EU-p Canadallu akornanni killilersugaannigitsumik niueqatigiinnissamik isumaqatigiissut CETA: Comprehensive Economic and Trade Agreement (Annertuumik aningaasaqarnikkut niuernikkullu isumaqatigiissut)

- Isumaqatigiissut akuersissutigineqarnissaanut Belgiap nunap immikkoortuani Vallonienimit mattusimaneqareersorlu, isumaqatigiissut 30. oktobari 2016-imi atsiorneqarpoq.
- Suliap ingerlanneqarnera 2008-lli naalernerani ingerlanneqalerpoq ataatsimoorussamik misissuineq taaguuteqartoq "EU-Canadap qaninnerusumik aningaasatigut suleqatigiinnerannut aningaasartuutit pitsaaqutillu naliliiffigineqarneri (Assessing the Cost and Benefits of a Closer EU-Canada Economic Partnership)" saqqummiunneqarpoq.
- CETA tassaavoq, nunat pingasut akornanni NAFTA-mik (Amerika Avannarlermi killilersugaannigitsumik niueqatigiinnissamik isumaqatigiissut (North American Free Trade Agreement)) 1994-imi atuutilermalli, Canadap nunat marluk akornanni isumaqatigiissutaa annerpaaq.
- Isumaqatigiissut atuutileriarpat ilimagineqarpoq, isumaqatigiissutip nunat marluk akornanni nioqqutissanik kiffartuussinernillu niuerneq 22,9%-mik annertusiumaaraa.
- Suleqatigiit marluusut nioqqutissanik niuernermut akitsuutit 99%-tii atorunnaarsinniarpaat, sullissinissamut isersinnaaneq annertusineqarluni atuutilissaaq aamma aningaasaliissuteqarsinnaaneq ajornannginnerulersinneqassaaq.
- Isumaqatigiissut atsiorneqareersimagaluartoq isumaqatigiissut Europami Inatsisartunit akuersissutigineqaaqqaassaaq tamatumalu kingorna isumaqatigiissut atuutilersinnagu Canadami nunap immikkoortuisa EU-millu nunat ilaasortaasut 28-it ataasiakkaarlutik akueralugu atuuttussanngortissavaat. Europami Inatsisartut isumaqatigiissut akuersissutigereerpassuk, isumaqatigiissutip ilaa annertoq utaqqisaannaagallartumilli atuutilissaaq.

EU-p USA-llu killilersugaannigitsumik niueqatigiinnissamut isumaqatigiissutaa TTIP: Transatlantic and Investment Partnership (Atlantikoq illugiillugu aamma aningaasaliinermi suleqatigiinneq)

- TTIP pillugu isumaqatigiinniarnert juuli 2013-imi aallartippat, aallaqqaataaniit isumaqatigiissutip 2014-imi piareernissaa naatsorsuutigineqarsimagaluarpoq, kisianni isumaqatigiissut illuatungeriinnit innuttaasunit akerlerineqarsimaqaaq maannalu naatsorsuutigineqarpoq aatsaat 2017-mi isumaqatigiissut piariissasoq.
- Isumaqatigiissutip nioqqutissanik niuerneq, kiffartuussinerit aningaasaliinerillu ajornannginnerulersissavai. Tamanna pissaaq akitsuutitigut akileraarutit peernerisigut, allaffissornerup millisinneratigut aamma aningaasaliissuteqarnermut killiliisut ikilisinnerisigut.
- Ilimagineqarpoq niuernissamut periarfissat amerlanerulissasut, ineriartorneq annertunerulerluni kiisalu nioqqutissat toqqarneqarsinnaasut amerlanerulerlutik.
- EU-mi TTIP-mut akerliusut USA-p inatsisinut akuliunnissaa isumakuluutigaat – matumani ilanngullugu ilaatigut inuussutissat isumannaatsuunissaannut kiisalu akoorutissat ulorianartunut imai assersuutigalugu EU-imi USA-mut naleqqiullugu sakkortunerusumik piumasaqaataavoq.
- Donald Trumpip amerikamiut præsidentissaattut qinigaaneratigut, TTIP-mik isumaqatigiissummut amerikamiut tungaanit Trump tamatigut TTIP-mut isumaqatigiissummut isumaqataanersoq erseqqissinissaata tungaanut isumaqatigiinniarnert unitsikkallarneqarsinnaanerit maanna ilimagineqalerpoq.